

Motion till riksdagen 2011/12:U281

av **Gunnar Axén (M)**

Republiken Kinas deltagande i FN

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att Sveriges regering i EU och FN bör verka för att Taiwan/Republiken Kina ska kunna delta i och bidra till FN och dess underorganisationer.

Motivering

Sedan 1971 utgörs den enda kinesiska representationen i FN av den kommunistiska Folkrepubliken Kina som menar att ön Taiwan är en ännu inte ”befriad” del av sitt territorium. Före dess vidhölls representationen av Republiken Kina trots att dess regering sedan 1949 mist kontrollen över det kinesiska fastlandet och idag enbart kontrollerar ön Taiwan samt ett antal mindre öar. Representation och inflytande från taiwanesiskt håll i FN och dess underorganisationer under beteckningen Republiken Kina eller andra varianter såsom exempelvis Taiwan blockeras sedan dess tämligen effektivt av Folkrepubliken Kina. Det finns dock avsteg från detta, till exempel inbjöds Republiken Kina att närvara som observatör vid WHO:s World Health Assembly 2009, dock riktades inbjudan inte till Republiken Kina eller ens Taiwan utan istället till ”the Department of Health, Chinese Taipei”.

En vanligt förekommande missuppfattning är att den stat som många känner som Taiwan utgör någon form av utbrytning från Folkrepubliken Kina. Så är emellertid inte fallet och snarare skulle förhållandet faktiskt kunna beskrivas som det omvända. Taiwan är de facto ett självständigt land och den kommunistiska regeringen i Beijing har aldrig haft kontroll över ön. Sedan ett par decennier finns på Taiwan en fullt fungerande demokrati och marknadsekonomin är mycket utvecklad. Enligt det i sammanhanget ansedda Freedom House är republiken en av världens 89 stater som institutet 2010 klassificerade som fria demokratier.

Fel! Okänt namn på

Med 23 miljoner invånare 2011 och enligt IMF den 24:e största bruttonationalprodukten i världen utgör Taiwan en stor handelsaktör på världsmarknaden. Republiken har fullvärdiga diplomatiska förbindelser med över 20 stater, däribland heliga stolen och större länder som Paraguay. Länder som USA har högt utvecklade inofficiella diplomatiska förbindelser med Taiwan. Likaså har Taiwan egna inofficiella diplomatiska kontakter i en rad länder, exempelvis under beteckningen Taipei Mission. Det finns en egen utrikespolitik, ett eget nationellt försvar och alla politiska och ekonomiska avtal förhandlas med den demokratiskt valda regeringen i huvudstaden Taipei. Med andra ord är Taiwan otvetydigt en viktig aktör i såväl handel som diplomati.

Trots sin betydande roll i världsekonomin är Taiwan utestängt från många världsorganisationer. Sedan år 1993 har man varje år ansökt om ett deltagande i FN och dess fackorgan, helt utan framgång. Ansökningarna begränsas numera endast till ett fåtal av dessa fackorgan. Exempelvis är man från republikens sida angelägna om ett deltagande i ICAO (International Civil Aviation Organization) samt UNFCCC (United Nations Framework Convention on Climate Change). Trots vikten av gränsöverskridande klimatsamarbeten avslogs även den sistnämnda ansökan, fastän republiken endast ansökt om ett ”meningsfullt deltagande”, vilket skulle ha inneburit att de fanns med i den verksamhet som bedrivs, istället för ett fullvärdigt medlemskap. Ett sådant deltagande har varmt välkomnats av många betydande instanser och nationer, däribland USA, Nya Zeeland, Japan samt EU-kommissionen.

Att Taiwan inte kan delta i FN:s verksamheter är problematiskt för det samarbete mellan världssamfundets medlemmar som krävs för att med kraft arbeta med gränsöverskridande frågor såsom konflikthantering, fredsforebyggande, handel, katastrofinsatser, klimatförändringar, pandemier, organiserad brottslighet, internationell terrorism med mera.

Med anledning av den stora betydelse som Taiwan har i såväl världsekonomin som diplomati är det ett stort problem att Taiwan inte fullt ut kan delta på lika villkor på den internationella arenan. Taiwans invånare har rätt att vara företrädare i FN. Detta bör vara Sveriges linje och vi bör i internationella sammanhang arbeta för att detta även skall vara EU:s gemensamma målsättning. Därför bör Sveriges regering i EU och FN verka för att Taiwan/Republiken Kina ska kunna delta i och bidra till FN och dess underorganisationer.

Stockholm den 4 oktober 2011

Gunnar Axén (M)